

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	4 433		4 433	1 317	-3 115	29,7 %	4 133	4 801
Myyntituotot	1 650		1 650	450	-1 200	27,3 %	1 650	1 578
Maksutuotot	1 393		1 393	525	-867	37,7 %	1 093	1 418
Tuet ja avustukset	1 332		1 332	325	-1 007	24,4 %	1 332	1 719
Muut toimintatuotot	59		59	18	-41	29,7 %	59	86
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-53 717		-53 717	-28 260	25 457	52,6 %	-54 379	-52 972
Henkilöstökulut	-27 225		-27 225	-14 809	12 415	54,4 %	-27 891	-26 422
Palvelujen ostot	-9 909		-9 909	-4 965	4 944	50,1 %	-9 904	-9 781
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 055		-1 055	-582	473	55,2 %	-1 055	-1 187
Avustukset	-2 736		-2 736	-1 437	1 299	52,5 %	-2 736	-2 939
Muut toimintakulut	-12 793		-12 793	-6 467	6 326	50,5 %	-12 793	-12 643
Toimintakate	-49 284		-49 284	-26 942	22 342	54,7 %	-50 246	-48 171
Vuosikate	-49 284		-49 284	-26 942	22 342	54,7 %	-50 246	-48 171
Poistot ja arvonalentumiset	-470		-470	-215	255	45,8 %	-470	-559
Poistot ja arvonal.	-470		-470	-215	255	45,8 %	-470	-559
Tilikauden tulos	-49 754		-49 754	-27 158	22 597	54,6 %	-50 716	-48 730
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-49 754		-49 754	-27 158	22 597	54,6 %	-50 716	-48 730
Vyörytyserät	-2 673		-2 673	-1 070	1 603	40,0 %	-2 673	-2 752
Vyörytystuotot								
Vyörytyskulut	-2 673		-2 673	-1 070	1 603	40,0 %	-2 673	-2 752
Kustannuslaskennalliset erät								
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-52 427		-52 427	-28 228	24 199	53,8 %	-53 389	-51 482

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa varhaiskasvatus-, opetus- ja elinikäisen oppimisen palveluita. Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakas-lähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Palvelualueen kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet on johdettu kunnan hyvinvointisuunnitelmasta. Keskeisimmät tavoitteet ja niihin liittyvät palvelualueen toimenpiteet ovat esitetty erillisessä liitteessä sekä tulosalueiden palvelusuunnitelmissa.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toiminta on edennyt vuoden puoliväliin mennessä asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Lautakuntiin nähden sitoviin tavoitteisiin ollaan pääsemässä eri tulosalueilla.

Koko palvelualueetta koskeneet vuoden 2023 palkankorotukset olivat ennakoitua suuremmat johtuen kunta-alan valtakunnallisiin sopimuksiin tulleista ylimääräisistä palkankorotuksista. Korotukset aiheuttavat sen, että varhaiskasvatuksen ja opetuksen tulosalueilla vuoden 2023 talousarvioon varatut palkkarahat eivät riitä ja näille tulosalueille joudutaan esittämään loppuvuodelle lisärahoitusta henkilöstömenoihin.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vuoden 2024 talousavioaraamin valmistelussa otettiin huomioon eri tulosalueiden toiminnalliset muutokset, jotka johtuvat lainsäädännön tai toimintaa ohjaavien suunnitelmien muutoksista. Valmistelussa on mukana myös kunnanvaltuuston hyväksymän lapsiystävällisen kuntamallin edistäminen. Opetuksen tulosalueella huomioitiin valmistavan opetuksen määrän kasvu, jolla on jo kustannusvaikutusta vuoden 2023 jälkipuoliskolle. Riskien hallinnan näkökulmasta varhaiskasvatuksen tulosalueella on valmisteltu yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä, jonka avulla pyritään turvaamaan yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä ja perheiden yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa.

Sivistyksen ja hallinnon yhteiset

Sivistysjohtaja perehdytti huhti-kesäkuussa kunnan palvelualueiden lautakunnat ja kunnanvaltuuston sekä palvelualueiden johtoryhmät Unicefin lapsiystävälliseen kuntamalliin.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen strategisen tilaselvityksen tekeminen käynnistyi ja ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. FCG tutustui kiinteistötietoihin ja rakennusten kuntoon touko-kesäkuussa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen valtionosuuksien tietojen ilmoittaminen Opetushallitukselle ja Valtionkonttorille tehtiin huhti-toukokuussa. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vuoden 2024 talousarviovalmistelu aloitettiin keväällä ja tulosalueet työstivät yhdessä talousosaston kanssa talousarvion valmistelun raamilaskentaan liittyvät pohjatiedot kesäkuun loppuun mennessä. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen hallinto oli mukana vuoden 2023 järjestelyeräneuvotteluissa ja vastasi OVTES-sopimusneuvottelusta. Neuvottelut saatiin päätökseen kesäkuussa.

Opetuspalvelut

Strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi tehtiin toimenpiteitä sekä koulun että tulosalueen tasoilla. Painopisteenä olivat toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Huhtikuussa toteutettiin kaikilla kouluilla Talent videokooste "Ystävyyden ja kaveruuden ylistys". KiVa-koulutus toteutettiin koulujen KiVa-opettajille kahdessa osassa niin, että kaikilta kouluilta on osallistujia. Ensimmäinen koulutus oli huhtikuussa, jälkimmäinen syyskaudella. Vastaavan aikataulutuksen mukaisesti järjestettiin koulujen oppilaskuntien hallitusten jäsenille koulutusta, jonka aiheena oli kiusaamisen vastainen toiminta. Tavoitteena oli, että oppilaskuntien edustajat saisivat tietoutta ja työkaluja, joiden avulla toimia omassa koulussa kiusaamista vastaan. Opettajien sähköisen turvallisuuskansion käyttöönotto aloitettiin Hyökännummen koulusta. Käyttöönotto laajenee syyskauden

2023 aikana kaikkiin kouluihin. Turvallisuuskansio sisältää mm. Sivistyslautakunnan 15.6.2023 hyväksymän suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä muita toimintaohjeita.

Sivistyslautakunta päivitti lukion paikallisen opetussuunnitelman kokouksessaan 23.5.2023. Perusopetusta koskevat opetussuunnitelmamuutokset käsiteltiin sivistyslautakunnan kokouksessa 15.6.2023. Muutokset koskivat poissaolojen ehkäisemistä sekä poissaolojen suunnitelmallista seuraamista ja niihin puuttumista, Riihenmäen koulun painotetun opetuksen (yrittäjyyskasvatus) opetussuunnitelmaosuutta sekä perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Kokouksessa hyväksyttiin lisäksi opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman kokonaisuus, joka korvaa opiskeluhoiton luvun 8 osalta paikallisen opetussuunnitelman.

Sääksjärven koulun ylimmän koulurakennuksen käyttöä tarkasteltiin loppukevällä. Tarkastelun perusteella ylimmässä (vanhimmassa) rakennuksessa jatkaa lv. 2023-2024 kovien materiaalien käsityön opetus. Muiden tilojen käyttö siirtyy syksyn aikana muihin tiloihin, jonka lisäksi yhden luokkatilan tarpeita varten hankitaan väistötila uusimman rakennuksen pätyyn.

Mäntsälän lukioon rekrytoitiin uusi rehtori, aiemman jäädessä ansaitulle eläkkeelle.

Toisella vuosineljänneksellä korostui hallinnollinen työ, joka aiheutui pääosin valtakunnallisista opetussuunnitelmamuutoksista, laadituista palkkaratkaisuista, ovtes-palkkajärjestelmästä, hankehauista ja -raportoinnista ja Telia-muutoksesta sekä hyvinvointialueen verkostoyhteistyön valmistelusta mutta myös paikallisesta tehtävänkuvavalmistelusta.

Rehtorien kesäseminaarissa 5.-6.6.2023 toteutettiin lv. 2022-2023 arviointia ja laadittiin suunnitelmaa strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi tulevalle lukuvuodelle 2023-2024.

Opetuspalveluiden kesäkuun talouden toimintakate oli 16,6 milj. euroa toteutuman ollessa 53,2 %. Toimintatulojen osuus oli 25,8 % ja toimintamenojen 51,1%. Toimintamenoissa ylityspaineet kohdistuvat henkilöstömenoihin. Henkilöstömenojen palkkaohjelmaan kohdistuvat korotukset ovat arviolta 4,85 %. Talousarviossa henkilöstömenokorotukset on arvioitu 2,5 % mukaisesti. Opetuspalveluiden ylityspaineet kohdistuvat juuri henkilöstömenoihin ja niiden arvioidaan ylittyvän 0,3 milj. euroa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Strategisia tavoitteita on edistetty edelleen tavoite kerrallaan. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu työnohjauksella koko kevään eri ryhmissä ja syksyllä jatketaan koko yksikön työnohjaus illoilla muutamassa päiväkodissa. Työhyvinvointia pyritään kehittämään myös lisäämällä vakituista henkilökuntaa tehostamalla rekrytointia kaikissa ammattiryhmissä.

Varhaiskasvatuksessa on haastava tilanne pätevän henkilöstön saamiseksi, tämän vuoksi sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2023 asetettiin avoimien toimien täyttäminen 20 % verran, avoimia toimia oli tammikuussa 2023 oli noin 22 ja kesän kynnyksellä noin 29, osittain lisääntyneen henkilöstötarpeen vuoksi. Tavoite avoimien toimien täyttämistä ei siis toteutunut keväällä vaan oli negatiivinen. Syksyn rekrytoinnin osalta haasteena on ollut edelleen varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus. Ensimmäinen varhaiskasvatuksen sosionomi saatiin palkattua päiväkotiin. Järjestelyvaraeriä kohdennettiin kaikille eri ammattiryhmille, eritoten pk johtajille ja varhaiskasvatuksen opettajille. Apulaisjohtaja kokeilu alkaa syksyllä yhdessä vai kahdessa päiväkodissa.

Varhaiskasvatuksen lakimuutos lasten tuen tasoista astui voimaan 1.8.2022 ja nyt on kokonainen toimintavuosi eletty uuden lain kanssa, joten lain voimaantulon vaikutuksia on tärkeää arvioida.

Hallintopäätöksiä tehtiin noin 150 (kahdelle eri toimintavuodelle) ja avustajien tarve kasvoi lasten tuen tarpeiden havaitsemisen myötä. Keväällä varhaiskasvatuksessa työskenteli 18 avustaa, joista 8 hankerahoituksen turvin. Syksyllä 2023 ei saatu toivottua hakerahoitusta, joten lisääntyvien avustajien palkkamenot katetaan varhaiskasvatuksen budjetista. Hanketoiminta jatkui kahden hankkeen osalta ja kolmanteen hankkeeseen saatiin työntekijä toukokuussa. Syksyllä käynnissä on enää kaksi hanketta. Hanketyöntekijä ja hankeavustaja resurssia on kohdennettu pienennettyihin ryhmiin sekä muutamiin muihin ryhmiin.

Mäntsälän kunnan esiopetuksen opetussuunnitelman 2023 muutokset liittyvät opiskeluhooltoon, jota tarkennetaan Mäntsälän kunnan opiskeluhoitosuunnitelmassa. Mäntsälän varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään alkusyksystä 2023. Yhteistyössä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa on laadittu asiakirjapohjat lääkehoitosuunnitelmille.

Varhaiskasvatuksen palveluseteliä on valmisteltu virkamiestyönä yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Palvelusteliin lapsivaikutusten arviointiin liittyen huoltajille tehtiin kysely.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon muutos ajoittui kesä-heinäkuulle ja neljä yksikköä suljettiin saman aikaisesti, tästä syntyi paljon ylimääräistä kuluja. Koskenrannan päiväkodin hankinnat ajoittuvat myös kesä-heinäkuulle siten, että kulut jakautuvat osavuosikatsauksien 2 ja 3 välille.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä Pro Consona, piti vaihtaa CGI:n päivityksen myötä, mutta teknisten haasteiden ja päivitetyn ohjelman vajavaisuuden vuoksi siirtymisestä luovuttiin. Uuden ohjelman hankinta huomioidaan tulevissa talousarvioissa.

Varhaiskasvatuksen tulot ovat laskeneet 1.3.2023 voimaan tulleen asiakasmaksulain muutoksen myötä arviolta noin 0,3 milj. euroa, mutta alkuvuoden maksutuottokertymä noudattaa vuoden 2022 kuukausittaista kertymää. Koko vuoden osalta henkilöstömenoihin tulee kasvua, sillä syksyllä on tarvetta lisätä ryhmiä talousarviosta poiketen, alle kolmivuotiaiden lisääntyneen määrän vuoksi. Kotihoidon tuen kuntalisän arvioidaan riittävän koko vuoden tarpeeseen. Kotihoidon tuelle olevien lasten määrä oli toukokuussa 2023 257 lasta ja toukokuussa 2022 283 lasta. Tarkemmat tiedot kotihoidontuella olevien lasten määristä saadaan myöhemmin syksyllä.

Varhaiskasvatuspalveluiden talouden toimintakate oli 8,4 milj. euroa toteutuman ollessa 57,9 %. Toimintatulojen osuus oli 38 % ja toimintamenojen 59,8 %. Toimintamenoissa ylityspaineet kohdistuvat henkilöstömenojen lisäresurssitarpeisiin sekä palkkaohjelman kohdistuviin vaikutuksiin. Varhaiskasvatuspalvelut arvioidaan ylittävän 0,3 milj. euroa.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi

Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Hyvinvointisuunnitelman päivitys etene aikataulun mukaan ja tulee päätöksentekoon syksyn aikana. Hyvinvointisuunnitelman neljä pää tavoitetta kaikenikäisten liikkumisen lisääminen, digiosaamisen vahvistaminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen sekä turvallisuuden lisääminen ovat ajankohtaisia ja niiden tavoitteiden suuntaisesti edetään. Päivitetään toimenpiteet ja mittarit mahdollisimman konkreettiseksi ja huomioidaan myös hyte-kertoimen edellyttämät mittarit. Päivitykseen osallistuvat kaikkien toimialojen päälliköt yhdessä hyvinvointipalvelujen kanssa.

Kansalaisopiston toiminta on sujunut alkuvuodesta suunnitellusti. Opiskelijoiden osallistuminen kursseille on lisääntynyt ja tämä näkyy myös pienenä tulojen kasvuna edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden.

Kirjaston vartiointipalvelujen osto ylittyi jo ensimmäisen vuosi neljänneksen aikana. Vartiointia on jouduttu lisäämään kirjastoon kohdistuneen ilkvallan vuoksi.

Vapaa-aikapalveluissa on edetty suunnitelmien mukaan. Hyökännummen koululla pidettiin kesäkuussa kaksi viikkoa lasten päiväleiriä yhdessä Hyökännummen koulun vanhempain yhdistyksen kanssa, jossa kunnan nuorisohjaaja ja nuorisohjaaja opiskelija toimivat leirin vetäjinä. Nuorisopalveluista toinen etsivä nuorisotyöntekijä on toimivapaalla 22.3-31.12.23 välisen ajan. Uusi koordinoiva ohjaaja aloitti Starttivalmennuksessa 1.6.23.

Liikuntapalvelut järjestivät kesän aikana suositut sup-lautakokeilut ja perheretken laamatilalle. Mäntsälä Liikkuu 2025 hanke etenee suunnitellusti, vaikka hanketyöntekijä vaihtui 1.8.23 alkaen.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue koordinoi puistoruokailun, joka toteutettiin Myllymäen koulun pihalla kesäkuun alusta juhannukseen asti. Puistoruokailun yhteydessä järjestettiin myös leikkejä ja pelejä.

Harrastamisen Mäntsälän mallin koordinointi siirtyi hyvinvointipalveluille alkuvuodesta ja hanke on saatu etenemään.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen kesäkuun toimintakate oli 1,69 milj. euroa, toteutuman ollessa 54,1%. Toimintatulot alittuivat talousarvion nähden, toteutuman ollessa 28,2 % ja toimintamenoissa oli lievää ylitystä. Tulosalueen osalta ei ole kuitenkaan nähtävissä toimintakatteessa ylityspaineita.

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastuksen 2/2023 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Käyttötalouden lisämäärärahaesitykset:

- opetuspalvelujen toimintamenoihin (henkilöstömenot) 0,3 milj. euroa
- varhaiskasvatuspalvelujen toimintamenoihin (henkilöstömenot) 0,3 milj. euroa

Investointien toteuma, poikkeamat ja ennuste

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2023	TA muutokset 2023	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.6.2023	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Sivistys- ja hyvinvointikunta								
Irtain omaisuus								
Tilojen kalustaminen								
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investointitarp.	Menot	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Opetuspalveluden opetussuunnitelman mukainen kalust.	Menot	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Koskenrannan päiväkodin (Amanda) ensikertainen kalustaminen	Menot	-180 000		-150 000	-89 063	-60 937	59,4 %	-150 000
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	Menot	-180 000		-180 000	-89 063	-90 937	49 %	-180 000
	Tulot							
	N Netto	-180 000		-180 000	-89 063	-90 937	49 %	-180 000

**Sivityksen ja hyvinvoinnin
yhteiset**

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-450		-450	-240	210	53,3 %	-448	-547
Toimintakate	-450		-450	-240	210	53,3 %	-448	-547

Opetuspalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	2 615		2 615	674	-1 941	25,8 %	2 615	3 085
Toimintakulut	-33 817		-33 817	-17 281	16 536	51,1 %	-34 148	-34 241
Toimintakate	-31 203		-31 203	-16 607	14 596	53,2 %	-31 533	-31 156

Varhaiskasvatuspalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 335		1 335	507	-828	38,0 %	1 035	1 274
Toimintakulut	-15 838		-15 838	-8 910	6 928	56,3 %	-16 172	-15 009
Toimintakate	-14 503		-14 503	-8 403	6 100	57,9 %	-15 137	-13 734

**Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin
yhteiset**

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.6.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	483		483	136	-347	28,2 %	483	442
Toimintakulut	-3 611		-3 611	-1 828	1 783	50,6 %	-3 611	-3 175
Toimintakate	-3 128		-3 128	-1 692	1 436	54,1 %	-3 128	-2 734